Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

[redacted]

Directie Wetgeving & Juridische Zaken
Cluster 2 - Gezondheidsbescherming & medische ethiek

Ontworpen door
[redacted]

Aan Staatssecretaris VWS 08-01-2024

nota

(ter beslissing) Nota naar aanleiding van het verslag en nota van wijziging wetsvoorstel tot regeling van nicotineproducten zonder tabak en nicotineapparaten

Datum Document
11 december 2023

Kenmerk
3706007-1046529-WJZ

Bijlage(n)
1. Nota naar aanleiding van het verslag;
2. Nota van wijziging;
3. Aanbiedingsbrief Tweede Kamer.

1. Aanleiding

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport van de Tweede Kamer heeft verslag uitgebracht over het wetsvoorstel nicotineproducten zonder tabak en nicotineapparaten. Bijgaand treft u de beantwoording van het verslag. Daarnaast is er aanleiding voor een nota van wijziging, waarmee het wetsvoorstel gewijzigd wordt.

2. Geadviseerd besluit

Ik adviseer u in te stemmen met:

- de beantwoording van de vragen van de Kamer.
- de beantwoording aan de Kamer te versturen.
- indien u akkoord bent, wordt u verzocht de aanbiedingsbrief aan de voorzitter van de Tweede Kamer, de nota naar aanleiding van het verslag en de nota van wijziging te ondertekenen.

3. Kernpunten

Inhoud wetsvoorstel

Met dit wetsvoorstel worden nicotineproducten zonder tabak onder de reikwijdte van de Tabaks-en rookwarenwet (Trw) gebracht en nicotineproducten zonder tabak voor oraal gebruik (nicotinezakjes) geheel verboden.

Onder de noemer NZT vallen producten die geen tabak bevatten maar wel nicotine. Door de nicotine in deze producten zijn NZT schadelijk en kunnen ze een nicotineverslaving initiëren en in stand houden. NZT die op de Nederlandse markt worden aangetroffen zijn, naast nicotinezakjes, stoomsteentjes voor gebruik in een waterpijp, inhalers en kruidenproducten voor in een elektronisch verhittingsapparaat.

Met het onder het toepassingsbereik van de wet brengen van nicotinezakjes (en andere potentiële NZT voor oraal gebruik) worden naast een algeheel handelsverbod voor NZT voor oraal gebruik ook het reclameverbod en het rookverbod van toepassing op NZT voor oraal gebruik. Ook al is het in de handel brengen van NZT voor oraal gebruik verboden, dan nog is het niet ondenkbaar dat er reclame gemaakt wordt en dat deze zakjes gebruikt worden op plekken waar een rookverbod geldt. Door een uitbreiding van het verbod zoals dat nu geldt op grond van levensmiddelenwetgeving op nicotinezakjes met meer dan 0,035 mg nicotine, wordt het handhaven voor de NVWA vergemakkelijkt, omdat de NVWA niet hoeft aan te tonen hoeveel mg nicotine er in een nicotinezakje zit. Daarnaast past het, vanwege de aanwezigheid van nicotine en het feit dat deze producten als alternatief voor tabaksproducten kunnen worden gebruikt, meer om dit type product in de wet op te nemen dan hiertegen op grond van de levensmiddelenwetgeving te handhaven. Bovendien kunnen een reclameverbod en een rookverbod niet op grond van levensmiddelenwetgeving ingesteld worden.

Tevens zullen alle andere NZT en ook navulbare apparaten waarmee NZT gebruikt kunnen worden onder het toepassingsbereik van de wet worden gebracht, waardoor onder andere het reclameverbod, de leeftijdsgrens en andere verkoopbeperkingen voor deze producten gaan gelden. Het reguleren van deze producten is van belang omdat dit soort producten niet passen in het streven naar een rook- en nicotinevrije generatie.

Nota naar aanleiding van het verslag
De belangrijkste vragen die worden gesteld gaan over de motivering van het verbod en de vraag of er door het handelsverbod voor NZT voor oraal gebruik niet een 'stoppen met roken middel' wordt ontnomen aan rokers. Daarnaast maakt de Kamer van de gelegenheid gebruik om ook verschillende vragen over e-sigaretten/vapes te stellen. Het wetsvoorstel ziet niet toe op het reguleren van e-sigaretten, maar ook deze vragen zijn vanzelfsprekend beantwoord. Het gaat daarbij om verduidelijking van bestaand beleid.

Nota van wijziging
Het wetsvoorstel wordt met de nota van wijziging op 2 punten gewijzigd. De eerste wijziging is technisch van aard en vervangt de verwijzing naar een vervallen bepaling door de nieuwe bepaling die daarvoor in de plaats is getreden.
De tweede wijziging breidt de bevoegdheid van de NVWA tot het opleggen van een last onder bestuursdwang en een last onder dwangsom uit. De last onder bestuursdwang houdt onder meer in dat de NVWA bevoegd is om producten die niet aan de wettelijke eisen voldoen in bewaring te nemen. Deze bevoegdheid heeft de NVWA nu voor nicotinezakjes die krachtens de Warenwet verboden zijn. De NVWA heeft aangegeven dit een nuttig handhavingsinstrument te vinden voor de handhaving van de wet, waaronder het voorgestelde verbod op NZT voor oraal gebruik (nicotinezakjes) en het smaakverbod voor elektronische dampwaar dat per 1 januari 2024 in werking treedt.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek
Naar aanleiding van het rapport van het RIVM heeft uw ambtsvoorganger aangegeven NZT te willen reguleren onder de Trw en nicotinezakjes in het bijzonder te willen verbieden.[1] Op 6 juli 2021 heeft de Tweede Kamer tevens een motie aangenomen die de regering verzoekt om nicotinezakjes zonder tabak onder de Tabaks- en rookwarenwet te brengen.

[1] Kamerstukken II, 2020/21, 35665 nr. 11 en Kamerstukken II, 2020/21, 32011, nr. 91.

De motie verzoekt de regering tevens te bezien of, totdat nicotinezakjes onder de Tabaks- en rookwarenwet vallen, de handhavingsmogelijkheden van de Warenwet te gebruiken zijn.[2] Sinds november 2021 is het daarom verboden nicotinezakjes met meer dan 0,035 gram nicotine in de handel te brengen. Op 2 december 2023 heeft u de Kamer laten weten dat het kabinet heeft besloten NZT onder het bereik van de Trw te brengen en NZT voor oraal gebruik te verbieden. Er is breed politiek draagvlak voor het terugdringen van roken en andere vormen van nicotineconsumptie, met name ter bescherming van jongeren.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- Afgelopen jaar is er in het nieuws verschillende keren aandacht besteed aan de populariteit van nicotinezakjes.
- Het is sinds november 2021 verboden nicotinezakjes met meer dan 0,035 mg nicotine in de handel te brengen op grond van de Europese Levensmiddelenverordening, toch gebeurt dit nog.
- Brancheverenigingen en winkeliers van tabaksproducten en aanverwante producten zullen door de NVWA op de hoogte gebracht worden van de wetswijziging.
- Belanghebbenden bij de verkoop van nicotinezakjes hebben zich bij de internetconsultatie gemeld om te pleiten voor het belang van de zakjes als harm reduction product voor volwassenen. De Tabaks- en rookwarenwet is niet van toepassing op stoppen-met-roken-hulpmiddelen, waarvoor een handelsvergunning op grond van de Geneesmiddelwet of CE-markering op grond van de Verordening medische hulpmiddelen is afgegeven.

c. Financiële en personele gevolgen
N.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid
Geen bijzonderheden.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
De beantwoording van de vragen is opgesteld door VGP (beleidsdirectie) en WJZ gezamenlijk. De beantwoording is afgestemd met de NVWA.

f. Gevolgen administratieve lasten
N.v.t.

g. Toezeggingen
N.v.t.

h. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

[redacted]

[2] Kamerstukken II, 2020/21, 35665, nr. 9, motie van het lid Kuik c.s. over nicotinezakjes zonder tabak onder de Tabaks- en rookwarenwet te brengen.